

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2010, č. j. 805/10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2011, č. j. 7 A 129/2011 - 65,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Městského soudu v Praze, kterým bylo zastaveno řízení o stěžovatelově žalobě proti výše specifikovanému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím byl změněn čl. 4 rozhodnutí o určení advokáta ze dne 10. 3. 2010, č. j. 612/10. Městský soud řízení zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neboť stěžovatel ani přes výzvu neuhradil soudní poplatek za podanou žalobu a ani nebyl od placení tohoto poplatku osvobozen.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Namítá tedy nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

Stěžovatel má za to, že zákonodárce nesvěřuje soudům určit účastníkovi lhůtu k zaplacení zbůhdarma, ale předpokládá, že mají procesní údaje, aby výzva ke splnění poplatkové povinnosti byla adekvátní. Městský soud ovšem poskytl bez odůvodnění zcela nepřiměřeně krátkou lhůtu v délce trvání pouhých sedmi dní. Stěžovatel vyjadřuje pochybnost nad tím, že soud nevěděl o jeho majetkových a výdělkových poměrech.

Stěžovatel také namítá, že nemohl podat v takto krátké lhůtě ani žádost o osvobození od soudních poplatků u Krajského soudu v Českých Budějovicích, poněvadž mu v tom brání iracionální pokyn osob pracujících na podatelně tohoto soudu. Městský soud navíc mohl o osvobození stěžovatele od soudních poplatků rozhodnout i bez jeho žádosti. Závěrem stěžovatel poukazuje na to, že městský soud nebyl místně příslušný k rozhodování o žalobě podané proti brněnské pobočce žalovaného.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Pokud jde o povinné zastoupení advokátem a související zaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud na těchto náležitostech pro specifičnost případu netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž bylo předmětné řízení zastaveno právě pro nezaplacení soudního poplatku (obdobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz). Důvodnost kasační stížnosti pak soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Ze spisu vyplynulo, že dne 26. 4. 2010 podal stěžovatel u Krajského soudu v Brně žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného, aniž by za tuto žalobu zaplatil soudní poplatek či požádal o osvobození od jeho placení. Věc byla usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2010, č. j. 30 A 42/2010 - 7, postoupena dle § 7 odst. 6 s. ř. s. (ve znění před novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb.) Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Proti tomuto rozhodnutí stěžovatel podal kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 6. 4. 2011, č. j. 6 Ads 31/2011 - 48, www.nssoud.cz, odmítnul. Ve věci tedy dále postupoval Městský soud v Praze, který výzvou ze dne 2. 11. 2011, č. j. 7 A 129/2011 - 63, stěžovatele upozornil na to, že nebyl zaplacen poplatek za podanou žalobu. Stěžovatel byl vyzván ve lhůtě 7 dní k jeho zaplacení (resp. k tomu, aby podal žádost o osvobození od soudních poplatků s doložením nemajetnosti); stěžovatel byl zároveň poučen, že nevyhoví-li této výzvě, bude řízení zastaveno. Výzvu s formulářem pro prokázání případné nemajetnosti stěžovatel převzal dne 10. 11. 2011. Vzhledem k tomu, že soudní poplatek nebyl v soudem stanovené lhůtě zaplacen, ani nebylo stěžovatelem požádáno o osvobození od jeho placení,, zastavil městský soud usnesením ze dne 29. 11. 2011 řízení o stěžovatelově žalobě. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 2. 12. 2011 a dne 7. 12. 2011 obdržel městský soud stěžovatelovu žádost o osvobození od soudních poplatků, která byla datována dnem 18. 11. 2011, ale k poštovní přepravě podána až dne 5. 12. 2011.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost v případě poplatku za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení a téhož dne je také poplatek splatný (§ 7 odst. 1 téhož zákona). Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví, o tom účastníka ve výzvě poučí (§ 9 odst. 1 a 3 citovaného zákona). Ustanovení § 9 odst. 4 tohoto zákona pak stanoví, kdy soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, podle písm. c) je to také tehdy je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit. V souladu s odst. 7 tohoto ustanovení soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, toto usnesení zruší, pokud je poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než nabylo právní moci.

Namítá-li stěžovatel, že stanovená lhůta 7 dnů k zaplacení soudního poplatku je v jeho případě příliš krátká, nemůže s ním zdejší soud souhlasit. Předně je třeba zdůraznit, že se jedná o lhůtu dodatečnou – náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný dnem jejího podání a stěžovatel byl tedy povinen kolkové známky v příslušné výši vylepit na podanou žalobu, resp. požádat o osvobození od placení soudních poplatků pro dané řízení. Pokud tak neučinil, nepostupoval v souladu se zákonem. V takovém případě je soud povinen účastníka řízení vyzvat ke splnění povinnosti a účastník má možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit v soudem stanovené lhůtě, případně v určité míře i po vydání rozhodnutí o zastavení řízení. V daném případě však žádost o osvobození od soudních poplatků byla soudu doručena až 7. 12. 2011 (k poštovní přepravě byla podána dne 5. 12. 2011), přičemž právní moc usnesení o zastavení řízení nastala již dne 2. 12. 2011. V daném případě tak již nebylo možno postupovat dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích a usnesení o zastavení řízení zrušit. K tomu by mohlo dojít pouze tehdy, pokud účastník řízení doručí krajskému (městskému) soudu žádost o osvobození od soudních poplatků nejpozději ve stejný den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 - 251, publ. pod č. 2410/2011 Sb. NSS).

Zdejší soud ani neshledal, že by sedmidenní lhůta v daném případě byla nepřiměřeně krátká. Jednak se jedná o lhůtu náhradní, tedy lhůtu ke splnění povinnosti, k níž byl stěžovatel již dříve povinen, navíc nejde o lhůtu natolik krátkou, aby v ní stěžovatel nemohl podat žádost o osvobození od soudního poplatku, což je jednoduchý procesní úkon, který je stěžovateli velmi dobře znám. Poukazuje-li stěžovatel na to, že mu Krajský soud v Českých Budějovicích bránil v podání písemností na jeho podatelně, je předně třeba uvést, že jde o tvrzení nikterak doložené či blíže konkretizované. Krajský soud v Českých Budějovicích je místně nepříslušným soudem, takže žádost o osvobození od soudních poplatků v daném případě ani neměla být podána u tohoto soudu. Navíc stěžovatel mohl v předmětné sedmidenní lhůtě bez potíží využít k doručení žádosti poštovních služeb, což je ostatně způsob, kterým žádost později podal; to však již opožděně.

Je vhodné rovněž poukázat na to, že stěžovatel měl v daném případě k zaplacení soudního poplatku za žalobu (resp. podání žádosti o osvobození) i po výzvě fakticky lhůtu

více než tří týdnů, neboť výzvu převzal dne 10. 11. 2011 a usnesení o zastavení řízení mu bylo doručeno až dne 2. 12. 2011. S ohledem na to, že poplatková povinnost vznikla již s podáním žaloby, měl stěžovatel na podání žádosti o osvobození od soudních poplatků více než rok a 7 měsíců.

Nelze přisvědčit stěžovateli ani tehdy, tvrdí-li, že ve věci rozhodoval místně nepříslušný soud. Usnesení o postoupení věci Městskému soudu v Praze je pravomocné a kasační stížnost proti němu byla odmítnuta. Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. (podle právního stavu ke dni podání žaloby, tj. před novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb.) platilo, že nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Sídlo České advokátní komory, která předmětné rozhodnutí vydala, je v Praze (§ 40 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii). Místně příslušný tak je Městský soud v Praze, kterému byla věc v souladu se zákonem postoupena. Tento soud přitom nemohl o osvobození od soudních poplatků rozhodnout bez návrhu stěžovatele, neboť podání návrhu (žádosti) je nezbytnou podmínku k tomu, aby soud mohl o uvedené věci rozhodovat (§ 36 odst. 3 s. ř. s.).

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 4 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. února 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu